

# Toepassing van geleide visualisatie bij mensen met fibromyalgie: effecten op pijn, zelf-effectiviteit en functionele status

Gepubliceerd: 15-10-2009 Laatste bijgewerkt: 15-05-2024

De hoofddoelstelling is meer inzicht krijgen in de effecten van geleide visualisatie op pijn van mensen met fibromyalgie. Secundaire doelstelling is inzicht krijgen in de effecten op zelf-effectiviteit en dagelijks functioneren bij deze doelgroep.

|                             |                                                                                      |
|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Ethische beoordeling</b> | Goedgekeurd WMO                                                                      |
| <b>Status</b>               | Werving gestopt                                                                      |
| <b>Type aandoening</b>      | Skeletspierstelsel- en bindweefselmisvormingen (incl. tussenwervelschijfafwijkingen) |
| <b>Onderzoekstype</b>       | Interventie onderzoek                                                                |

## Samenvatting

### ID

NL-OMON35696

### Bron

ToetsingOnline

### Verkorte titel

Toepassing van geleide visualisatie bij mensen met fibromyalgie

### Aandoening

- Skeletspierstelsel- en bindweefselmisvormingen (incl. tussenwervelschijfafwijkingen)

### Synoniemen aandoening

fibromyalgie, weke delen reuma

### Betreft onderzoek met

Mensen

### Ondersteuning

**Primaire sponsor:** Selecteer

**Overige ondersteuning:** Het onderzoek wordt gefinancierd door Fonds NutsOhra

## Onderzoeksproduct en/of interventie

**Trefwoord:** fibromyalgie, functioneren, pijn, zelf-effectiviteit

## Uitkomstmaten

### Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstvariabele is pijnintensiteit.

### Secundaire uitkomstmaten

Secundaire uitkomstvariabelen zijn zelf-effectiviteit en functionele status.

## Toelichting onderzoek

### Achtergrond van het onderzoek

Omdat de oorzaak van fibromyalgie niet bekend is, is er ook geen gerichte medische behandeling mogelijk. Het is daarom des te belangrijker dat mensen met fibromyalgie leren hoe zij zelf invloed kunnen uitoefenen op hun pijnklachten. De verwachting is dat toepassing van geleide visualisatietechnieken daartoe een mogelijkheid biedt. Geleide visualisatie wordt meestal ingedeeld bij ontspannings- en afleidingsinterventies. Kenmerkend voor geleide visualisatie is dat een persoon van een hulpverlener instructies krijgt over hoe zich te verplaatsen in een prettige, ontspannen situatie (bijv. een wandeling door een bos, ontspannen liggen aan het strand). Doordat de hulpverlener informeert naar de sensorische indrukken van de patiënt (temperatuur, geluiden etc.) wordt het vermogen vergroot om de prettige situatie voor te stellen en daarmee de gewenste situatie (bijvoorbeeld pijnverlichting) te bereiken. Er bestaat al vrij veel evidentie voor de werkzaamheid van geleide visualisatie op pijn bij oncologische patiënten (zie de meta-review van Luebbert et al., 2001). Over de effecten van geleide visualisatie op mensen met fibromyalgie is veel minder bekend; tot nu toe zijn er nog maar enkele wetenschappelijke studies over de effecten van geleide visualisatie bij deze groep patiënten gepubliceerd (Fors en Götestam, 2000; Fors et al., 2002; Menzies et al., 2006; Menzies en Kim, 2008). Het gaat daarbij om vier buitenlandse studies die samen nog onvoldoende evidentie opleveren over de effectiviteit bij mensen met fibromyalgie, te meer omdat de resultaten niet in alle opzichten eenduidig zijn.

### Doel van het onderzoek

De hoofddoelstelling is meer inzicht krijgen in de effecten van geleide visualisatie op pijn van mensen met fibromyalgie. Secundaire doelstelling is inzicht krijgen in de effecten op zelf-effectiviteit en dagelijks functioneren bij deze doelgroep.

## **Onderzoeksopzet**

Dit onderzoek betreft een gerandomiseerd controlegroep design met voor- en nametingen. De experimentele conditie bestaat uit twee groepsbijeenkomsten (groepsgesprekken) in combinatie met instructie over geleide visualisatie. In de controle-conditie is er geen sprake van geleide visualisatie, maar zijn er wel groepsbijeenkomsten.

## **Onderzoeksproduct en/of interventie**

De experimentele conditie bestaat uit groepsbegeleiding (2 bijeenkomsten) in combinatie met instructie over geleide visualisatie. De mensen in de experimentele conditie krijgen ook een CD met visualisatie-oefeningen, waarbij ze gevraagd worden die dagelijks thuis toe te passen. In de controle-conditie is er geen geleide visualisatie, maar is er wel groepsbegeleiding.

## **Inschatting van belasting en risico**

Er is sprake van een zeer geringe belasting in de zin dat de deelnemers:

- \* 2 keer moeten deelnemen aan een groepsbijeenkomst (per keer ongeveer 1,5 uur)
- \* 3 keer een set vragenlijsten over resp. pijn, zelf-effectiviteit en functionele status moeten invullen
- \* gedurende 4 weken (tussen groepsbijeenkomst 1 en 2) een pijndagboekje bij moeten houden.

Aan deelname zijn geen risico's verbonden. In combinatie met de geringe onderzoeksbelasting en de verwachte positieve effecten van de onderzoeksinterventie, is uitvoering van het onderzoek gerechtvaardigd.

## **Contactpersonen**

### **Publiek**

Selecteer

Postbus 1568  
3500 BN Utrecht  
NL

## Wetenschappelijk

Selecteer

Postbus 1568  
3500 BN Utrecht  
NL

## Locaties

### Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

## Deelname eisen

### Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)  
65 jaar en ouder

### Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- korter dan 6 jaar diagnose fibromyalgie, blijkend uit een (kopie van een) door een reumatoloog op schrift gestelde diagnose op basis van de classificatiecriteria van de American College of Rheumatology
- in staat te reizen naar de groepsbijeenkomsten in Utrecht
- in staat ca. 1,5 uur te zitten in de groepsbijeenkomsten
- een voldoende goed gehoor om de oefeningen te kunnen volgen

### Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- aanwezigheid van een psychiatrische aandoening

## Onderzoekopzet

## Opzet

|                  |                         |
|------------------|-------------------------|
| Type:            | Interventie onderzoek   |
| Onderzoeksmodel: | Parallel                |
| Toewijzing:      | Gerandomiseerd          |
| Blinding:        | Open / niet geblindeerd |
| Controle:        | Geneesmiddel            |
| Doel:            | Behandeling / therapie  |

## Deelname

|                         |                       |
|-------------------------|-----------------------|
| Nederland               |                       |
| Status:                 | Werving gestopt       |
| (Verwachte) startdatum: | 27-11-2009            |
| Aantal proefpersonen:   | 70                    |
| Type:                   | Werkelijke startdatum |

## Ethische beoordeling

|                     |                                                     |
|---------------------|-----------------------------------------------------|
| Goedgekeurd WMO     |                                                     |
| Datum:              | 15-10-2009                                          |
| Soort:              | Eerste indiening                                    |
| Toetsingscommissie: | METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht) |
| Goedgekeurd WMO     |                                                     |
| Datum:              | 12-02-2010                                          |
| Soort:              | Amendement                                          |
| Toetsingscommissie: | METC Universitair Medisch Centrum Utrecht (Utrecht) |

## Registraties

### Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

## Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

ID: 23507

Bron: NTR

Titel:

## In overige registers

| Register | ID             |
|----------|----------------|
| CCMO     | NL28451.041.09 |
| OMON     | NL-OMON23507   |